

Vergaderjaar 2016–2017

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1719

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 februari 2017

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) over handel op 2 en 3 maart in Valletta, Malta. Daarnaast informeer ik uw Kamer in deze brief over de aanbeveling van de Europese Commissie voor een mandaat van de Raad voor het moderniseren van de douane-unie tussen de Europese Unie (EU) en Turkije en het conceptvoorstel van de Commissie voor een artikel over grensoverschrijdende gegevensstromen in het EU-Japan handelsakkoord.

In de bijlage van de geannoteerde agenda vindt u de derde voortgangsrapportage over handelsakkoorden¹. Deze rapportage bevat een overzicht van handelsakkoorden (waarbij de Europese Unie één van de partijen is) die nog niet in werking zijn getreden en waarbij de betrokken partijen al wel ten minste de intentie hebben kenbaar gemaakt om een handelsakkoord te verkennen. Deze rapportage wordt ieder kwartaal aan u toegezonden om u op deze wijze een breed overzicht te geven van alle ontwikkelingen op het gebied van handelsakkoorden.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

INFORMELE RAAD BUITENLANDSE ZAKEN HANDEL 2 en 3 maart 2017

Op 2 en 3 maart 2017 vindt de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) over handel plaats in Valletta, Malta. Op de agenda staan de antidumpingsmethodologie, het multilateraal investeringshof en de autonome handelsmaatregelen voor Oekraïne.

Antidumpingsmethodologie

Op 9 november 2016 heeft de Europese Commissie haar voorstel gepresenteerd hoe zij de antidumping- en antisubsidiemethodologie wil aanpassen naar aanleiding van het verstrijken van bepaalde bepalingen in het WTO-toetredingsprotocol van China per 11 december 2016. Op 16 december 2016 is uw Kamer met een BNC-fiche over dit voorstel geïnformeerd (Kamerstuk 22 112, nr. 2263). In het voorstel staat dat de Commissie bij het berekenen van antidumping- en antisubsidieheffingen niet langer zal differentiëren tussen landen met een markteconomiestatus en landen zonder deze status. De Europese Commissie is van mening dat hiermee wordt voldaan aan de verplichtingen in de WTO. De voorgestelde methode zal niet alleen van toepassing zijn op China, maar ook op andere derde landen zoals Rusland, Argentinië en Indonesië. In het voorstel staat ook dat de Europese Commissie per antidumpingzaak zal bezien of er sprake is van marktverstoringen. Als er sprake is van marktverstoring zal de Commissie afzien van het gebruik van lokale prijzen bij het bepalen van antidumping- en antisubsidieheffingen. In plaats daarvan zal zij een marktconforme lokale kostprijs construeren op basis van internationale prijsindices of kostprijzen in andere landen. De antidumpingheffingen voor bedrijven uit landen waar sprake is van marktverstoring blijven onder deze omstandigheden vrijwel gelijk aan de heffingen die nu worden berekend.

Het Maltees voorzitterschap wil vaart maken met dit voorstel omdat de bepalingen in het WTO-toetredingsprotocol van China al eind vorig jaar zijn verlopen.

Het kabinet vindt dat de nieuwe EU-antidumpingmethodologie moet voldoen aan de WTO-verplichtingen. Het voldoen aan deze verplichting is in het belang van de goede handelsrelatie met China en andere WTO-partners, maar ook in het belang van de rechtszekerheid van het Europese bedrijfsleven.

De Raad is zeer verdeeld is over de mate waarin de Europese markt afgeschermd moet worden voor goedkope importen. Verschillende lidstaten willen meer protectionistische maatregelen terwijl andere lidstaten baat hebben bij zo min mogelijk handelsbarrières voor hun industriële gebruikers die afhankelijk zijn van importen uit China als input in hun productieproces.

Conform de toezegging tijdens het algemeen overleg van 16 februari 2017 over behandelvoorbehoud EU-voorstel Wijziging antidumping- en antisubsidieverordening, informeer ik u nader over de berekening van dumpingheffingen op producten uit China. Bij de berekening van dumpingheffingen voor een product moet normaliter uitgegaan worden van de prijs van dat product op de binnenlandse markt. Paragraaf 15(a)(ii) van het Toetredingsprotocol van China tot de WTO bevat een uitzondering voor de berekening van dumpingheffingen op producten uit China. Paragraaf 15(d) van het Toetredingsprotocol bepaalt dat deze uitzondering vervalt wanneer China aantoonbaar is of, in ieder geval, 15 jaar na toetreding van China tot de WTO. Sinds 11 december

2016 is China 15 jaar lid van de WTO en is deze specifiek voor China geldende uitzondering onder WTO-recht vervallen.

De huidige EU-regelgeving inzake de berekening van dumpingheffingen bevat een specifieke uitzondering voor China, Vietnam, Kazachstan en elk ander WTO-lid dat geen markteconomie heeft. Het nieuwe Commissievoorstel maakt voor de berekening van dumpingheffingen geen expliciet onderscheid tussen markteconomieën en niet-markteconomieën. De Europese Commissie zal daarentegen per antidumpingzaak bezien of er sprake is van marktverstoring. Als er sprake is van marktverstoringen, bijvoorbeeld omdat geen markteconomische condities gelden, kan de Europese Commissie afzien van het gebruik van binnenlandse prijzen.

Het advies van de Juridische Dienst van de Raad van 7 februari 2017 over de WTO-compatibiliteit van het Commissievoorstel ligt vertrouwelijk ter inzage ligt bij de griffie van uw Kamer². Hiermee wordt voldaan aan de toezegging tijdens het algemeen overleg van 16 februari 2017 over behandelvoorbehoud EU-voorstel Wijziging antidumping- en antisubsidieverordening.

Multilateraal investeringshof

Het toewerken naar een multilateraal investeringshof is vaststaand onderdeel van de nieuwe EU-inzet voor investeringen die op 16 september 2015 is gepresenteerd en is opgenomen in het EU-Vietnam handelsakkoord en in het EU-Canada handelsakkoord (CETA). De Europese Commissie zal de Raad informeren over het verloop van de voorbereidingen voor het opzetten van een multilateraal investeringshof.

De oprichting van een multilateraal investeringshof omvat voor de Europese Commissie een intern en extern proces. Het interne proces bestaat onder andere uit een impactanalyse, een publieke consultatie die op 20 december 2016 is gelanceerd en een stakeholdermeeting die op 27 februari 2017 gepland staat en online te volgen is. Zodra de impactanalyse is afgerond, wordt de Raad om een onderhandelingsmandaat gevraagd. Het externe proces is begonnen met een expertbijeenkomst op 13 en 14 december 2016 in Genève, waar zo'n 60 landen aan mee deden en een ministersontbijt in Davos op 20 januari 2017, waar 28 ministers aan deelnamen. Op basis van deze eerste technische en politieke verkenningsactiviteiten concludeert de Europese Commissie dat het nu tijd is om een verdiepingsslag te maken en de onderwerpen als legitimiteit, effectiviteit, consistentie, structuur, reikwijdte, kosten, tenuitvoerlegging van vonnissen, institutionele en geografische opbouw, transparantie en de toegang van derden verder uit te diepen.

Het voorstel van de Europese Commissie om toe te werken naar een multilateraal investeringshof kan rekenen op uitgesproken steun van een groot aantal EU-landen. Definitieve posities van lidstaten worden verwacht in de aanloop naar de mandaatverlening. Tot die tijd zal de Europese Commissie regelmatig terugkoppelen naar lidstaten.

AOB Autonome handelsmaatregelen Oekraïne

De Europese Commissie geeft een nadere toelichting op het voorstel voor het toekennen van autonome handelsmaatregelen aan Oekraïne.

² Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Het kabinet is voorstander van dit voorstel, wat nader is toegelicht in een BNC-fiche (Kamerstuk 22 112, nr. 2245) dat op 11 november 2016 met uw Kamer is gedeeld.

Binnen de Raad is er steun voor de doelstelling van het voorstel, maar een aantal lidstaten heeft defensieve belangen bij een aantal producten, zoals granen en honing, die onder het voorstel van de Europese Commissie vallen. Het handelscomité in het Europees parlement (INTA) heeft een conceptrapport gepubliceerd over het voorstel met een aantal wijzigingsvoorstellen. De verwachting is dat het Europees parlement op 3 april 2017 de positie bepaalt over het voorstel van de Europese Commissie. Als de Raad en het Europees parlement een positie bepaald hebben, volgt een triloog over het voorstel.

EU-Turkije douane-unie

Sinds 1995 vormen de Europese Unie en Turkije gezamenlijk een douane-unie. Dit betekent dat er onderling geen douanerechten worden geheven. Tevens dient Turkije zich te conformeren aan het gemeenschappelijk buitentarief voor douanerechten van de EU. Op 23 december 2016 heeft de Europese Commissie een aanbeveling voor een mandaat gedaan aan de Raad om de douane-unie te moderniseren. Daarnaast wil de Europese Commissie de douane-unie uitbreiden met afspraken op het gebied van landbouw, handel in diensten en overheidsaanbestedingen. Op dit moment wordt er binnen de Raad onderhandeld over de vaststelling van het mandaat.

Het kabinet verwelkomt het voornemen van de Europese Commissie om de EU-Turkije douane-unie te moderniseren. Nederlandse ondernemers worden momenteel veelvuldig geconfronteerd met complexe douaneprocedures aan de Turkse grens, of worden gevraagd alsnog douanerechten te betalen. Nederland hecht daarom aan opname van een geschillenbeslechting tussen staten. Modernisering van de douane-unie levert concrete voordelen op voor het Nederlandse bedrijfsleven, in het bijzonder op het gebied van de landbouwexport. Nederland zal hierbij aandringen op hoogwaardige dierenwelzijnstandaarden. Nederland zou het verwelkomen als in het kader van de modernisering van douane-unie de Turkse aanbestedingsmarkt geopend wordt voor Nederlandse ondernemers. Gezien de ernstige zorgen over de huidige situatie in Turkije, zal Nederland zich hard maken voor een duidelijke verankering van mensenrechten, democratie en rechtsstaat in de gemoderniseerde douane-unie. Nederland zet zich in om het uiteindelijke mandaat na vaststelling openbaar te laten maken.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken organiseert op 17 februari 2017 een consultatie met het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven over de Nederlandse inzet voor deze onderhandelingen.

Grensoverschrijdende gegevensstromen in het EU-Japan handelsakkoord

In de motie Jan Vos c.s. (Kamerstuk 33 750 XVII, nr. 28) verzoekt de Kamer het kabinet om in de onderhandelingen met de Verenigde Staten over het handelsakkoord *Transatlantic Trade and Investment Partnership* (TTIP) zeker te stellen dat de privacy van individuen en de vertrouwelijkheid van persoonlijke informatie als gevolg van het handelsakkoord niet worden aangetast en dat overheden het recht behouden om nationale maatregelen te nemen om de privacy en persoonsgegevens van hun burgers te beschermen. Tevens verzoekt de Kamer regelmatig geïnformeerd te

worden over de voortgang van de onderhandelingen aangaande de borging van privacy in handelsakkoorden.

Voor de onderhandelingen over een handelsakkoord met Japan, heeft de Europese Commissie op 27 januari 2017 een conceptvoorstel voor een artikel over grensoverschrijdende gegevensstromen met de lidstaten en het Europese parlement gedeeld.

Grensoverschrijdend gegevensverkeer is onderdeel van de dagelijkse praktijk van veel ondernemingen en burgers. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over in het buitenland betalen met een bankpas, het gebruik van een buitenlandse applicatie (*app*), of het opslaan van documenten in een *cloud*. Nederland heeft groot belang bij ambitieuze afspraken om belemmeringen voor grensoverschrijdende gegevensstromen te beperken. De Amsterdam Internet Exchange (AMS-IX) is het grootste dataknooppunt van Europa en Nederlandse programmeurs lopen voorop met het ontwikkelen van innovatieve apps. Zij worden echter geconfronteerd met belemmeringen in het buitenland, bijvoorbeeld de verplichting om een kantoor te openen voordat een app op de markt gebracht mag worden, of de eis om alle data op binnenlandse servers op te slaan. Afspraken op het gebied van gegevensstromen in handelsakkoorden moeten aan dergelijke onnodige belemmeringen een einde maken. Het is hierbij van cruciaal belang dat de gemaakte afspraken geen afbreuk doen aan het hoge niveau van bescherming van persoonsgegevens in de EU. Afspraken in een handelsakkoord mogen geen belemmering vormen voor het nemen van maatregelen om de privacy van burgers te beschermen. Naar overtuiging van het kabinet voldoet het voorstel van de Europese Commissie hieraan. Nederland zal er bij de Commissie op aandringen het voorstel openbaar te maken, zodra de interne beraadslaging binnen de EU is afgerond.